

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/75/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513206739
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2513206739.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. J., nar. XX.XX.XXXX a F. J., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Piešťanoch, deti rodičov: matka - C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. C. XXX/XX, B., zastúpená JUDr. Jozefom Borisom, advokátom, Belehradská 1, Bratislava a otec - S. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. C. XXX/XX, B., zastúpený splnomocnencom Prosman a Pavlovič, Advokátska kancelária s.r.o., Hlavná 31, Trnava, o návrhu matky za nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 27. mája 2013, č.k. 5P 41/2013 - 39, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia detí do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi platiť na výživu mal. S. sumu 150,- eur mesačne a na mal. F. sumu 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky a súčasne, aby bol upravený styk otca s maloletými deťmi, každý párny týždeň od piatka 16,00 hod. do nedele 19,00 hod., počas prázdnin každý párny kalendárny rok od 01.07 do 15.07. a od 15.08. do 31.08., kedy by boli deti u otca a nepárny kalendárny rok u matky, pričom počas zimných prázdnin budú striedavo párny a nepárny rok u otca i matky s tým, že otec si pride po deti a aj ich dovezie späť matke.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 76 ods. 1 písm. b), f) a § 102 ods. 1 a 2 O.s.p., keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že matka neosvedčila potrebu nariadenia predbežného opatrenia. Ako hlavný dôvod návrhu na nariadenie predbežného opatrenia matka uviedla jednak negatívne vyjadrovanie otcovej rodiny na adresu matky pred deťmi, a jednak incident zo dňa 10.05.2013, počas ktorého bola matka pred deťmi verbálne a fyzicky napadnutá otcovou rodinou s tým, že následne už deti odmietli v ďalšom týždni ísť k otcovi. Z návrhu vyplýva, že rodičia maloletých sú rozvedení manželia, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti a osobnú starostlivosť maloletých zabezpečujú formou striedavej starostlivosti v týždňových intervaloch v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody zo dňa 29.03.2012, pričom obaja rodičia napíňajú rozsudok súdu bez problémov z hľadiska prípravy detí a ich odovzdania druhému rodičovi, inak sú vzťahy medzi rodičmi zrejme napäté z dôvodu ich prebiehajúceho vyporiadavania bezpodielového spoluvlastníctva. K incidentu podľa matkinho opisu udalosti došlo v čase preberania detí v zmysle súdneho rozhodnutia, kedy matka (podľa názoru súdu nepatrične) spojila vybavovanie osobných, resp. majetkových sporov (fotografovanie interiéru proti vôli manžela) s bývalým manželom s preberaním detí do svojej týždennej starostlivosti, takže deti sa aj jej zavinením stali svedkami nevhodnej scény - jej urážania rodinnými príslušníkmi a zranenia. Tento incident, ani osobné spory rodičov maloletých, resp. ich rodín, však nijako neodôvodňujú vydanie predbežného opatrenia v zmysle matkinho návrhu, pretože z neho nie je zrejmé, aké bezprostredné nebezpečenstvo deťom hrozí, pokiaľ by do rozhodnutia vo veci samej boli naďalej v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V predchádzajúcom súdnom konaní mal súd za to, že obaja rodičia majú

vhodné predpoklady pre starostlivosť o deti, v súčasnosti si rodičia detí riadne a načas striedajú, deti navštevujú školu a majú riadny zabehnutý režim, ktorý trvá vyše roka, na ktorý sú už zvyknuté. Dôvody na zmenu musia byť preto vážne a riadne preukázané. Matka zatiaľ ničím nepreukázala, že by otec nebol starostlivosti schopný alebo, že by jeho výchova mala negatívny dopad na osobnostný vývoj detí, naopak, z návrhu zatiaľ možno usudzovať, že otec aj celá jeho rodina sa podieľajú na zabezpečení starostlivosti o maloletých. Negatívny vplyv otca, resp. jeho výchovného prostredia na výchovu detí je zatiaľ iba v rovine matkiných tvrdení, ktoré nie sú ničím preukázané (že sa u nich začínajú prejavovať zhoršené výsledky v škole ako dôsledok nerovnakých nárokov rodičov na učenie od oboch rodičov a na ich správaní pozoruje psychické problémy ako roztržitosť, nedôvera v otca za jeho správanie voči matke, zamlčovanie pravdy, benevolentnejšia výchova u otca ako u matky, negatívne ovplyvňovanie detí voči matke). Tieto tvrdenia matky budú skúmané podrobnejšie v konaní vo veci samej, v ktorom súd po vykonaní riadneho a úplného dokazovania rozhodne, či je v záujme maloletých, aby zostali naďalej v striedavej starostlivosti oboch rodičov, alebo bude v ich záujme zverenie do starostlivosti jednému z nich, pričom určí toho rodiča, u ktorého budú zistené vhodnejšie podmienky na ich výchovu. Vychádzajúc z uvedeného, súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie matka detí, ktorá navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a nariadiť vo veci nové pojednávanie. Napadnuté uznesenie prvostupňového súdu považovala za dôkazne nepodložené. Uviedla, že podaním návrhu sa domáhala uplatnenia podľa § 80 písm. b) O.s.p. o splnení povinnosti, ktorá vyplýva z právneho vzťahu, pričom svoje dôvody podrobne a pravdivo v návrhu opísala, a to tak dôvody, ktoré ju viedli k podaniu návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ako aj k návrhu na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде. Namietla, že pri rozhodovaní si súd osvojil stanovisko otca detí bez toho, aby rozdielne názory účastníkov konania na konflikt, ku ktorému medzi rodičmi došlo, konfrontoval na pojednávaní, súd sa postavil na stranu otca detí a vôbec nechránil deti, ktoré sú vystavené počúvaniu tak zo strany otca, ako jeho rodičov k vulgárnym urážkam voči ich matke. Poukázala na to, že prvostupňový súd svojim rozhodnutím validuje také správanie sa, ako bolo popísané v jej návrhu a uvádza, že jemu nie je zrejmé, aké bezprostredné nebezpečenstvo deťom hrozí, pričom v návrhu bolo uvedené aj to, že sa deti bránia k takémuto systému, klamú a boja sa hovoriť pravdu pred otcom, čím sa ich výchova dostáva do iných dimenzií, ktoré môžu mať nedorozumené následky na ich vývin. Pripustila, že v čase rozhodnutia súdu o zverení detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov boli vhodné predpoklady pre takúto starostlivosť o deti, súd však vôbec neskúmal, či sú takéto predpoklady splnené i v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Uviedla, že postupom súdu boli porušené jej práva ako matky, ktorá po dlhotrvajúcom konaní otca detí, ktorého viackrát upozornila na nevhodné správanie voči nej pred deťmi a uvážlivom rozhodnutí sa v súlade s Ústavou SR, čl. 46 ods. 1, sa obrátila na prvostupňový súd, očakávajúci spravodlivý súdny proces a výsledok v prospech maloletých detí.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastníčka konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v celom rozsahu bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania, keďže ide o konanie, ktoré bolo možné v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. začať i bez návrhu (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie matky detí nie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5P 41/2013 je zmena výkonu rodičovských práv a povinností k mal. S., nar. XX.XX.XXXX a mal. F., nar. XX.XX.XXXX.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia detí do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi platiť na výživu mal. S. sumu 150,- eur mesačne a na mal. F. sumu 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky a súčasne, aby bol upravený styk otca s maloletými deťmi, každý páry týždeň od piatka 16,00 hod. do nedele 19,00 hod., počas prázdnin každý páry kalendárny rok od 01.07 do 15.07. a od 15.08. do 31.08., kedy by boli deti u otca a nepáry kalendárny rok u matky, pričom počas zimných prázdnin budú striedavo páry a nepáry rok u otca i matky s tým, že otec si príde po deti a aj ich dovezie späť matke.

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). Do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností patrí aj úprava styku s dieťaťom (§ 36 ods. 1, § 25 Zákona o rodine). Ak sa rodičia dohodnú o úprave styku, stane sa táto dohoda súčasťou rozhodnutia. Ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk rodičov s dieťaťom súd. Z uvedeného vyplýva, že zákon uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým, pretože rodičia si môžu upraviť styk s dieťaťom, a to hocakým spôsobom, pokiaľ je v záujme dieťaťa. Súd však styk upraví, ak sa rodičia o úprave styku s maloletým dieťaťom nedohodnú. Pri rozhodovaní súdu o úprave styku je potrebné veľmi starostlivo posudzovať jeho časové vymedzenie a miesto, pričom by sa nemali používať len paušálne hľadiská. Rozhodujúce sú okolnosti na strane dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov: ich vzájomný vzťah, časové, hospodárske možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Je potrebné prihliadnuť na záujem dieťaťa na stretávaní sa aj s rodičom, vo výchove ktorého sa nenachádza, pričom tento rodič má možnosť osobne sa podieľať na výchove dieťaťa len v čase jeho styku s dieťaťom.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 163 ods. 2 O.s.p., § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine).

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie. Pre predpoklady a dôsledky nariadenia predbežného opatrenia platia ustanovenia § 74 až § 77 O.s.p.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov alebo, ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a), f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere; niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania (§ 74 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.). V oboch prípadoch je možné ho vydať z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch tipov predbežných opatrení je ich predbežný - dočasný charakter. Znamená to, že sa nimi upravujú pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenie musí mať preto vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom súdneho konania o žalobe. Od predmetu prebiehajúceho konania alebo konania, ktoré len začne podaním žaloby, okrem iného závisí vecná i miestna príslušnosť súdu, ale aj spôsob, akým sa má obmedziť časové trvanie predbežného opatrenia (§ 76 ods. 3, § 77 ods. 1 písm. a), b), c) O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa, obsiahnutými v odôvodnení napadnutého uznesenia, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vypořiadal s námietkami uplatnenými zo strany matky detí a vzhľadom na to, že táto ani v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia. V konaní nebolo preukázané, že život a zdravie maloletých detí sú ohrozené v prípade pokračovania realizácie pôvodného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, s poukazom na čo sa neosvedčila potreba riešenia situácie dočasnou úpravou pomerov navrhnutou matkou detí.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.